יחידי

גליון שבועי לגילוי אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמידיו

פרשת שלח תשפ"ג / גליון רס"א

מפעלות חסידות

אוצר

לעבן מיט/ איינע ישיבה

0722 531 385

646 518 1014

השבוע בקו

בשורה משמחת

בס"ד יעלה מדי יום עד הקו

שיעור סיכום נפלא בסדר היומי בחסידות

מאת הרה"ח **דוד ארי' ראזנבערג** שליט"א

בשלוחה 9

הלימוד היומי בספרי חסידות

לשבוע הבעל"ט

ספה"ק יושר דברי אמת

יום	סימן
ראשון	ט מד"ה כי אע"פ
שני	י
שלישי	יא [א]
רביעי	יא [ב]
חמישי	יב [א]

דיבודי חסידות

עבודת הפרשה מספרי החסידות – בשפת המעשה

מלחמה מענגת

את הטעם החריף, איך שהסטרא אחרא חוטפת מכות פעם אחר פעם, שבכך מתרומם כבוד השי"ת יותר מכל שבח וכבוד, רק אנחנו יכולים להביא! הצדיקים לא

יוצא לו שלמה מאיר אל רחוב קייצי, ולבו מושך אותו להסתכל לכל צד. הוא אוחז בעיניו ממש כמו עם צבת כדי להטותן אל הקרקע. זה קשה כל כך! אוי!

הוא סוף סוף נמלט מן הרחוב אל הכולל - פוקדות אותו מיד המחשבות הזרות. הן לא נותנות מנוח, שוב ושוב. הוא משוכנע שקל יותר לשרוף טנק אוקראיני ורוסי גם יחד מלדחות מחשבה זרה. מאבקים קשים מתחוללים במוחו כל כמה דקות. זה שורף אותו מבפנים.

ואז הוא רואה את חבריו השקועים בשולחן ערוך, ולבו צונח אל התהום. לבו בוכה ומוחו נאלם דום. למה אני כזה שפל ונבזה? למה אני מתמודד עם מה שאני מתמודד, וכולם עושים להם חיים טובים? למה נולדתי בפח זבל? למה אני צריך להיות שונה מכולם? למה אני נמצא במקום המופרך הזה?

אתה לא מופרך ולא שפל

ה'תניא' הקדוש (פרק כ"ז) מתפלא ומתמה על שלמה מאיר: על מה ולמה העצבות?!

"אדרבה! יש לו לשמוח בחלקו שאף שנופלות לו במחשבתו - הוא מסיח דעתו מהן, לקיים מה שנאמר 'ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם'. ואין הכתוב מדבר בצדיקים לקראם 'זונים' ח"ו, אלא בבינונים כיוצא בו שנופלים לו הרהורי ניאוף במחשבתו בין בהיתר כו', וכשמסיח דעתו מקיים לאו זה. ואמרו רז"ל 'ישב ולא עבר עבירה נותנים לו שכר כאילו עשה מצוה', ועל כן צריך לשמוח בקיום הלאו כמו בקיום מצות עשה ממש".

חשבת שהמח שלך הוא זירת קרב מלוכלכת, אבל ה'תניא' רואה שם היכלות של לולבים, מַצות, וטלית ותפילין. אלו שאינם מתמודדים עם המחשבות שלך, לא עושים עכשיו נחת רוח להשי"ת, ודווקא אתה, שמתמודד ומסיח דעתך פעם אחר פעם מהמחשבות הפוקדות - אתה שעושה חיים טובים. אתה מקיים עכשיו מצוה כל רגע! כל דחיית מחשבה - עוד נטילת לולב, עוד אכילת מצה, עוד מצוה. עוד דביקות בהשי"ת.

ולגבי מה שאתה חושב שאתה שפל ונבזה ומופרך, אומר ה'תניא' שטעות בידך. אדרבה, זוהי צורת החיים הרגילה והטובה של יהודי כשר שאינו צדיק. רק צדיק אינו אמור להתמודד עם מחשבות כאלו. אבל עבור יהודי רגיל, זו כל עבודתו: שיפקדו אותו מחשבות כאלו והוא ידחה אותן. אם אתה חושב שהמחשבות מופרכות - אתה פשוט בעל גאווה שחושב את עצמך לצדיק.

ובלשון קדשו: **"ואדרבה העצבות היא מגסות הרוח - שאינו מכיר מקומו, ועל כן ירע לבבו על שאינו במדרגת צדיק, שלצדיקים בודאי אין נופלים להם הרהורי שטות כאלו. כי אילו היה מכיר מקומו שהוא רחוק מאד ממדרגת צדיק, והלואי היה בינוני ולא רשע כל ימיו אפי' שעה אחת - הרי זאת היא מדת הבינונים ועבודתם, לכבוש היצר וההרהור העולה מהלב למוח, ולהסיח דעתו לגמרי ממנו, ולדחותו בשתי ידים כנ"ל... ועל זה אמר איוב 'בראת רשעים', ולא שיהיו רשעים באמת ח"ו, אלא שיגיע אליהם כמעשה הרשעים במחשבתם והרהורם לבד, והם יהיו נלחמים תמיד להסיח דעתם מהם, כדי לאכפיא לסטרא אחרא, ולא יוכלו לבטלה מכל וכל, כי זה נעשה ע"י צדיקים"** (וראה בפרק י"ב הבדל בין עצם עליית ההרהור, לבין השתייתו ברצון. כי עצם עליית ההרהור היא בסדר גמור, והיא מידת הבינונים שיעלו הרהורים וידחו אותם. אולם עבודתו היא שח"ו לא יניח את ההרהור לרגע, אלא יסיח דעתו ממנו מיד).

ובקיצור, ההתמודדות הזאת אינה מופרכת כלל וכלל, אדרבה, בעבורה הגעת להאי עלמא, ובעבורה גם הגיעו כל האברכים שאתה חושב עליהם שאינם מתמודדים עם זה. כל עוד שהם אינם צדיקים, הרי שזוהי עבודתם והתמודדותם, מי פחות ומי יותר, מי אתמול ומי מחר.

המטעמים שרק אתה מכין

עומד שלמה מאיר ומתפלא: מה יש לו להשי"ת מהדחיות הללו? מילא אם המח שלי נטהר, ניחא. אבל אם המח ממשיך לייצר מחשבות טמאות כל הזמן, ואני בסך הכל עוסק פשוט לדחות עוד פעם ועוד פעם את המחשבות - מה הרווחנו כאן!?

והתשובה על כך כי יש **"שני מיני נחת רוח לפניו יתברך למעלה. א' - מביטול הסטרא אחרא לגמרי, ואתהפכא ממרירו למתקא ומחשוכא לנהורא, על ידי הצדיקים. והשנית - כד אתכפיא הסטרא אחרא בעודה בתקפה וגבורתה ומגביה עצמה כנשר, ומשם מורידה ה' באתערותא דלתתא, על ידי הבינונים. וזהו שאמר הכתוב 'ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי' - 'מטעמים' לשון רבים, שני מיני נחת רוח, והוא מאמר השכינה לבניה כללות ישראל, כדפירש בתיקונים. וכמו שבמטעמים גשמיים דרך משל יש שני מיני מעדנים: אחד - ממאכלים ערבים ומתוקים, והשני - מדברים חריפים או חמוצים רק שהם מתובלים ומתוקנים היטב עד שנעשו מעדנים להשיב הנפש... וכמו שהפליג בזהר פרשת תרומה בגודל נחת רוח לפניו יתברך כד אתכפיא סטרא אחרא לתתא, דאסתלק יקרא דקב"ה לעילא על כולא, יתיר משבחא אחרא, ואסתלקותא דא יתיר מכולא וכו'".**

יש מין נחת רוח שאף צדיק בעולם לא יוכלו לעשותו, רק אתה ומאבקיך! הצדיק עושה נחת רוח ממין אחר, והוא מביא כביכול למעלה טעם מתוק. הוא מגלה איך הכל זה אור ה', והכל מאיר ומתוק. אבל את הטעם החריף, איך שמשנאי ה' - הלא הם כוחות הסטרא אחרא הרע החושך וההעלם - חוטפים מכות פעם אחר פעם, שבכך מתרומם כבוד השי"ת יותר מכל שבח וכבוד, רק אתה יכול להביא!

וזוהי הסיבה שהמחשבה פוקדת שוב ושוב. כי בכל דחיה ודחיה אתה גורם את התענוג מחדש: **"ובכל דחיה ודחיה שמדחהו ממחשבתו, אתכפיא סטרא אחרא לתתא, ובאתערותא דלתתא אתערותא דלעילא ואתכפיא סטרא אחרא דלעילא".** כל דחיה, היא מכה נוספת לסטרא אחרא כאן למטה, שמעוררת מכה לסטרא אחרא מלמעלה, ומוסיפה כבוד השי"ת בכל העולמות (ולכן גם אם פעם אחת נכשלת, הרי שכל הדחיות האחרות לא נפלו, ונמצא שהרווח מרובה על ההפסד).

ומסכם ה'תניא' בלשון קדשו: **"ולכן אל יפול לב אדם עליו ולא ירע לבבו מאד, גם אם יהיה כן כל ימיו במלחמה זו! כי אולי לכך נברא, וזאת עבודתו לאכפיא לסטרא אחרא תמיד"** (בסוף הפרק כותב שגם בינוני יכול לזכות שלאט לאט יקטנו הנסיונות, כי כל פעם שמתגבר נמשך עליו אור השי"ת שמסייע לו לגרש את הרע מלבו לגמרי. אך כאמור, ייתכן שהאדם נברא רק לזה, ולכן גם אם תהיה כל ימיך במלחמה הזאת, אין ממה להיבהל. כי יש כאן תענוג שהשי"ת רוצה ויכול כביכול לקבל רק ממך).

מעתה, בכל פעם שלבך מושך אותך לרע ואתה נלחם במלחמה הקשה הזאת, נהג בעצתו של הרה"ק ה'בית אהרן' זי"ע שאמר "בכל פעם שאני הולך מבית לבית הכנסת, אני אומר 'ארוממך' שזכית לשמור את עיני". תגיד 'מזמור לתודה' או כל פרק אחר של שבח והודיה; שמח ורקד שזכית להביא תענוג כזה להשי"ת.

רוח אפנו

נקודה מתוך דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

ענין הציצית להזכיר שורש הבריאה כולה, ועל ידי כן לשעבד כל מציאותנו להשי"ת

התורה הקדושה נותנת טעם ואומרת (טו, לז-מא) שעל ידי מצות ציצית נזכור מצוות ה' ולא נתור אחרי העינים והלב. ויש לבאר איך הציצית מזכירה לנו את המצוות, ואיך מונעת אותנו לתור אחרי העינים והלב. ודרשו חז"ל (סוטה יז.) שתכלת דומה לים וים דומה לכסא הכבוד, ולכן מזכירה לנו את מצוות ה'. ויש לבאר.

המגיד הקדוש זי"ע (מגיד דברי ליעקב צה, ועוד) מבאר ענין "סוף מעשה במחשבה תחילה", שכמו שכשאנו רואים דירה אנו יודעים שכך היה מחשבת בעל הבית בתחילה, וכל המעשה הוא תוצאה מהמחשבה, כמו כן כל הבריאה כולה נבראת במחשבה תחילה בשביל ישראל, שאנחנו נגלה כאן כבוד שמים ונידבק בו, ואם כן כל הבריאה היא רק זאת. ועל כן צריכים אנו לשעבד כל מעשינו וחיינו לאמת הזאת, שהיא רצונו יתברך בישראל, שרק זה כל הבריאה. ואם ח"ו נימשך אחרי העולם הזה הרי זה כשוטה המהפך טפל לעיקר. ע"כ.

ולכן אנחנו צריכים לקבוע בדעתנו היטב את האמת הזאת, שהכל הוא רק רצונו יתברך, ורק זה הוא כל הבריאה, ואם לא, דומים אנחנו לאותו נסגע למרחקים בשביל להביא טרף לביתו ושם הלך לטייל וחזר ריקם.

וזוהי קבלת עול מלכות שמים, שאנו קובעים בדעתנו האמת שהכל הוא לגלות מלכותו ולהידבק בו. והכרה זו משעבדת אותנו שכל חיינו יהיו גילוי כבוד שמים.

ולכן ציוותה לנו את מצות ציצית, שכמבואר בקדמונים היא שכדי שנזכור העבדות (ועיין באוה"ח הקדוש מתוס' מנחות מג: שזהו בגד של עבד). היינו על ידי שזוכרים את כסא הכבוד, שהוא שורש הבריאה, השי"ת, אשר רצונו הוא כל הבריאה כולה, הרי משתעבדת כל מציאותנו להשי"ת בעבדות מוחלטת, ומתוך כך נזכור לקיים מצוותיו ולא נתיר לבבנו לחומריות היפך מלכות שמים רח"ל.

ואמנם אם ישאל השואל שמתעטף כל יום בציצית ולא זכה לקבל ולזכור עבדות זו, מבאר האלשיך הקדוש שיש לכוון כל זה בלבישת הטלית, שאנו רוצים על ידי זה לזכור מלכותו יתברך, ועל ידי זה תהיה ההשפעה.

מקור: רעוא דרעוין תשע"ו; הדעה והדיבור רע"ט

ברכת מזל טוב

לידידנו הנכבד הרה"ח ר' **ישעי' אשר זעליג לויפער** שליט"א

מחשובי המוסמכים המשובחים

לרגל הולדת בנו למזל טוב

מכות מרן הבעש"ט הק' והלשה"ר ע"ק רוזין סמנו רוב נחת

השלום זכר בבית מדרשנו בגבעת ירושלים בי"ש

עבודת 'קידוש'

מה יש ב'קידוש' מעבר למשמעות הפשוטה של זכירת השבת בכניסתו, אשר בשל כך השקיעו בה חסידים עבודה כזו?

אברהם יצחק: א גוט יאהר משפיע.

משפיע: אה!, אברהם יצחק הגיע. שלום וברכה. נו, הולכים לברר היום איזה נושא או סוגיא?

אברהם יצחק: בעזר השם. נראה לי שצריכים להמשיך לדבר על שבת.

משפיע: גם לי נראה כך, להמשיך עם מה שדיברנו כבר כמה שבועות, על נושא השבת, היה אמנם הפסק של כמה שבועות שדיברנו על עניני דיומא, ועכשיו אכן מן הראוי לחזור לנושא שלנו 'שבת'. נו, איזה נושא אתה מציע לדבר על שבת?

אברהם יצחק: המשפיע יודע יותר טוב מה עדיף. אני חושב כי עדיף שהמשפיע יבחר את הנושא.

משפיע: על 'קידוש' כבר דיברנו? אז אני חושב שנדבר היום על הקידוש של ליל שבת.

אברהם יצחק: או אה, טוב מאוד. זה נראה נושא טוב לשמוע עליו.

משפיע: אבל ראשית הייתי רוצה לשמוע ממך מה אתה כבר יודע על 'קידוש'? מה המשמעות של 'קידוש' אצלך?

אם אתה חושב, כבר טוב...

אברהם יצחק: פשוט מאוד. יש מצוה לקדש את השבת בכניסתו, שלומדים את זה מהפסוק 'זכור את יום השבת לקדשו', כמו שאומרים ב'לשם יחוד' לפני קידוש. זה מצווה לזכור לקדש את השבת מיד בכניסתו.

משפיע: תסביר לי קצת יותר את המילים האלו עצמם שאמרת עכשיו: 'לקדש את השבת' מה הכוונה? מה פירוש שאנו מקדשים את השבת?

אברהם יצחק: לקדש את השבת פירושו, שאנו מכריזים שהגיע השבת וצריכים לשבות. זה סוג של הבדלה בין חול לקודש, כי אנו מכריזים ומגלים שעכשיו הזמן לשבות ממלאכה, ומעתה ואילך הוא יום קדוש להשם, ובזה אנו מקדשים את השבת. וזה הוא המצוה של 'זכור' דהיינו לזכור מיד בכניסת השבת לקדש אותה.

משפיע: זאגסט דאך אזוי גוט. אתה אומר הרי כל כך טוב. מתוק לחיך. ככה באמת אתה ניגש לקידוש עם המחשבות האלו? אם כך אז ממש טוב...

אברהם יצחק: לומר את האמת? לא ממש. זה התבהר לי ממש עכשיו תוך כדי שאלת המשפיע. אבל זה לא נכון? לא זה המשמעות של קידוש?

משפיע: לא. זה נכון מאוד. אתה אומר ממש טוב. פשוט נהניתי מהבהירות שלך. ובעצם אני הייתי יכול לעצור כאן. כי לדעתי אם אתה ניגש לקידוש במחשבה זו, זה כבר משהו. כי זה הוא אכן פשטות משמעות הקידוש, וכאשר עושים מצוה מתוך מחשבה בהירה, מקבלת המצוה משמעות אחרת לגמרי.

אברהם יצחק: אבל אני מבין שהמשפיע רצה להגיע למשהו עמוק יותר, עוד איזה הבנה ומשמעות בכל העניין של קידוש.

משפיע: לא. מי אומר שאני רוצה עמוק יותר? רציתי לדעת אם אתה יודע מה אתה עושה בקידוש, ואם אתה אכן ניגש לקידוש בכוונה הראויה. ואני אכן רואה שאתה ניגש וחושב בצורה נכונה מאוד.

אברהם יצחק: אבל בכל זאת, אני הרי רואה בכל זאת שקידוש הוא עניין שלם ועושים מזה עסק גדול, ואני מבין שמונח בזה הרבה יותר...

'עדות' למי?

משפיע: הבה אם כן אומר לך משהו. בעצם לפי הגישה שתיארת אתה עדיין רק עסוק עם עצמך. דהיינו עומד לו יהודי בכניסת השבת ומזכיר לעצמו שמהרגע הזה והלאה נכנסת השבת והוא אסור בעשיית מלאכה וחלים עליו כל מצוות השביתה. וזה נכון אמנם. אבל לאמתו של דבר גילו לנו חז"ל בכמה וכמה מאמרים שזה הרבה יותר מזה! ראשית, הרי הקידוש נקרא **'עדות'** כמו שנזכר הרבה בפוסקים ובספה"ק ובזוהר הקדוש, שזו עדות שהאדם מעיד על מעשי בראשית. וחז"ל אמרו (שבת קיט:) שבאמירת הקידוש נעשה 'שותף' להקב"ה במעשה בראשית.

אנו רואים מכל זה שיש כאן הרבה יותר מסתם תזכורת לאדם עצמו, כי אם זה נקרא 'עדות' זה אומר, שהעדות הזו נחוצה כאן למישהו. ואם המקדש עוד נעשה 'שותף' בכל הבריאה כולה, אנו רואים עוד יותר, עד כמה נעשים בבריאה פעולות גדולות ע"י הקידוש שלנו, אנו רואים כאן שהקידוש הוא איזה דבר נעלה, ונשגב עד מאוד, הרבה מעבר למשמעות הפשוטה.

אברהם יצחק: נכון, מוזכר אכן בהלכה שלכן צריכים לומר את הקידוש בעמידה כמו עדות שצריכים העדים לעמוד. אבל אני מתחיל לחשוב מה בעצם המשמעות של העדות? זה איזה 'דין תורה' שצריכים לה עדים?

משפיע: אתה שואל טוב מאוד, ולשאלה הזאת רציתי להגיע. אסביר יותר את השאלה: הרי בכל התורה המושג 'עדות' היא כאשר יש איזה ספק באיזה נושא, כגון שלא יודעים מה עשה או מי עשה כך וכך, אז בכדי לברר צריכים שני בני אדם שיודעים בבירור את פרטי הסיפור, שיבואו ויעידו שכך וכך היה המעשה. העדות באה לברר את הספיקות ולגלות דברים בלתי ידועים. ולכן בשביל לדעת שעכשיו יום, איננו זקוקים לעדות, כי כל אחד רואה ויודע את זה. אנו צריכים אם כן להבין, מה היא סוג העדות הזו, לפני מי אנו מעידים בקידוש שהקב"ה ברא שמים וארץ וכל צבאם? הרי אין אנו הולכים לגויים ולאפיקורסים להעיד בפניהם על בריאת שמים וארץ, הרי כל אחד עומד בביתו ומעיד את העדות, ומצוות קידוש יכולה להתקיים בהידור גם כאשר אדם עומד בינו לבין עצמו ואין שום בריה שומעת את דבריו!

אברהם יצחק: אז באמת צריכים להבין מה באמת משמעות ה'עדות' כאן?

מציאות האדם צריכה לצעוק 'קידוש'

משפיע: נו, עם השאלה הזו ניכנס לפנימיות העניינים של מצות קידוש. ולפני כן, נתבונן רגע בבריאה שברא הקב"ה, כל נברא שאנו רואים בעולם, בעצם אומר ומעיד שיש כאן בורא שברא אותו, כי הוא הרי לא נוצר מעצמו, זאת אומרת שכל נברא בעצם אומר עדות על מציאות הבורא. וכמו כל נברא, כן כל אדם ואדם אשר 'מבשרי אחזה אלוק';כאשר האדם מתבונן על עצמו, הוא יכול לראות מזה עצמו שיש כאן בורא שברא אותו ומחיה אותו ומבלעדיו אין לו שום מציאות. ומתוך ההכרה הזו האדם מבין גם שיש איזה כוונה וסיבה ותכלית למה ברא אותו הבורא, אשר כמובן התכלית היא, לגלות ולרומם כבוד מלכותו יתברך, כלשון המשנה כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו; זה כל התכלית של כל פרט בבריאה.

אברהם יצחק: אם הבנתי טוב, המשפיע אומר שבעצם כל נברא הוא 'עדות' על הבורא. וכשהאדם חי עם הכרה זו הוא גם עושה את מה שמוטל עליו.

משפיע: נכון מאוד. אבל למעשה, גזר הקב"ה שיהיה מצב של הסתרה, מצב שהנברא לא מרגיש את ההבנה הזו מאליו, שהוא לא נברא אלא לכבודו. וכל זמן שהאדם אינו משים אל לבו את אמתיות מציאות הבריאה, הוא נופל ושוקע בחיים טבעיים חיצוניים, כשהוא שוכח ומסיח דעתו מכל תכליתו בעולם, אדרבה, הוא עסוק בכל מחשבתו ולבו במציאות האישית שלו, שכל הבריאה סביבו 'תעיד' על מציאותו שלו... וכך יוצא שכל הפעולות שלו והרצונות שלו רק מבטאים ש'הוא' עצמו קיים, ואינם מבטאים ומעידים כלל על מציאות הבורא.

אברהם יצחק: ממש א פחד...

משפיע: אה, כאן מגיע המתנה של שבת ומצות הקידוש, כי כאשר האדם נעמד בקידוש להעיד על הבורא שברא את השמים והארץ וכל צבאם, ואין שום מציאות אחרת זולת הבורא יתברך. זה הזמן שהאדם עוצר אחת לשבוע, וחוזר להיות עד על הבורא שבראו. כי המצווה אינה על עדות של אמירה לבד, שה'פה' יעיד ויודה שיש בורא לעולם, המצוה היא על מציאות האדם כולה שתחזור להיות עדות על הבורא; שמציאות הבורא תתבטא מכל מציאות האדם, וכל המציאות של האדם המחשבות הרצונות והמעשים והפעולות כולם יעידו על מציאות האמת האחת והיחידה אשר בלעדיה אין שום רצון ותכלית אחרת בכל הבריאה כולה. זה הצורה והמשמעות של אמירת הקידוש.

אברהם יצחק: זה אומרת שלעשות קידוש זה עבודה שלימה, זה לא רק אמירת הפסוקים והברכות...

משפיע: בוודאי. כל מציאות האדם צריכה לצעוק קידוש. כי בעצם אמירת הקידוש הזאת סותרת את כל המציאות והצורה בה חי והתנהג במשך כל ימי השבוע. זה הרי גילוי דעת שכל הצורה החיצונית והגשמית אין לה שום תוקף ומשמעות, והוא בונה כעת מציאות חדשה אמיתית, מציאות של בריאה שהיא בטילה לגמרי לבוראה.

לכן אצל החסידים המצוה של קידוש היא עבודה שלימה, שנחוץ הכנה דרבה להתכונן אליה. ולכן היו גם חסידים שחיפשו להסתופף בצל רבם דווקא בעת הקידוש, בכדי להצטרף אל הקידוש שלו, ועל ידי זה לקבל ביותר שלימות את ההארה המתקבלת על ידי הקידוש.

תשובה לפני קידוש, חלק מהקידוש

אברהם יצחק: אז עתה מובן מאוד מה שכתוב בפוסקים להרהר בתשובה לפני קידוש, כי הרי צריכים להיות עדים כשרים שיוכלו להעיד!

משפיע: ועתה תבין שמשמעות התשובה הזו היא הרבה יותר מזה. כי התשובה אינה רק כדי להכשיר את האדם להיות עד כשר, אלא כל מציאות העדות הזאת דורשת תשובה, כי כל הפעולות הנוגדות את רצון השי"ת, סותרות ומפריעות למציאות האדם להיות מעיד על הבורא, כי במעשיו הוא מראה אחרת ח"ו, ולכן בעת הקידוש כאשר מהרהר בתשובה הוא מגלה שרצונו מעתה להיות מציאות המעידה על הבורא, ולכן אכן נמחלים לו כל עוונתיו, כי הוא באמת נתחדש להיות בריה חדשה.

אברהם יצחק: אז כבר נתברר לנו החלק שהקידוש הוא 'עדות' על מעשה בראשית. ומה בנוגע למה שהובא קודם מאמר חז"ל שהאדם נעשה שותף במעשה בראשית על ידי הקידוש, איך זה נעשה?

משפיע: ההסבר בזה פשוט מאוד. האדם הוא הרי הנקודה המרכזית של הבריאה. ולכן כל זמן שהאדם אינו חי בצורה הנכונה, אין גם לכל הבריאה את הקיום האמיתי שלה, שהיא תגלה מתוכה את אלקותו ית', כי כל הנבראים כולם נמשכים אחרי ההסתכלות וההתייחסות של האדם אליהם, וכל זמן שהאדם מתייחס לכל הבריאה סביבו כבריאה נפרדת, הוא ממשיך בפועל הסתרות ולבושים, להסתיר את האלקות שבבריאה. (אשר זה הפשט של המובא בספה"ק שחטאי האדם מקלקלים את הבריאה כולה).

אבל כאשר האדם מתייצב בשעת הקידוש בצורתו הראויה והנכונה, כשהוא קולט את האמת שכל הבריאה כולה מבטאת את מציאות הבורא, הוא מביא בזה חיות חדשה בכל הבריאה כולה, והוא מקשר את כל הבריאה לשרשה. אותה התחדשות שהאדם מחדש את עצמו בחיות חדשה ובקבלה חדשה מכאן ולהבא לחיות חיים אמיתיים המבטאים בכל פעולה ותנועה שלו את כבוד ורצון השי"ת, היא עצמה המושכת ומעלה עמה את הבריאה כולה, בחיות אלקית חדשה, נמצא שהוא אכן שותף אמיתי במעשה בראשית, לחדש את כל הברואים בחיות שתביא אותם אל תכליתם האמיתית.

אברהם יצחק: או אה, א נייע דערהער אין די גאנצע מצוה פון קידוש. הסתכלות חדשה על כל הנושא. הבה נקוה שנוכל אכן לגשת לקידוש בצורה הזאת. הלוואי.

500 גליונות לזיכוי הרבים
נדבת הרה"ח ר' **נתן הלוי וואלעס** שליט"א
לרגל נישואי בתו למזל טוב
מוסדות מרן הבעש"ט הק' והלמדו"ר ז"ע יהוה למצות בית נאמן בישראל
החתונה תתקיים בע"ה יום א' באלום 'כינור דוד'

500 גליונות לזיכוי הרבים
נדבת הרה"ח ר' **יחזקאל משולם קרויס** שליט"א
לרגל הולדת בנו למזל טוב
מוסדות מרן הבעש"ט הק' והלמדו"ר ז"ע יהוה מסגנו רוב נתיב

1000 גליונות לזיכוי הרבים
נדבת החתן ר' **אברהם צבי הירש גוטפארב** שליט"א
לרגל נישואיו למזל טוב
מוסדות מרן הבעש"ט הק' והלמדו"ר ז"ע יהוה למצות בית נאמן בישראל
החתונה תתקיים בע"ה יום א' באלום 'כינור דוד' ב"ש

נדבת הרה"ח ר' **אברהם יצחק כרי"ט סטאריק** שליט"א
לרגל הולדת בנו למזל טוב
מוסדות מרן הבעש"ט הק' והלמדו"ר ז"ע יהוה מסגנו רוב נתיב

נדבת הרה"ח ר' **חיים אודי בר"י דאזנבערג** שליט"א
לרגל הולדת בתו למזל טוב
מוסדות מרן הבעש"ט הק' והלמדו"ר ז"ע יהוה מסגנו רוב נתיב

מה יסַפֵּק אותך?

למה האדם רודף ומחפש להשיג את כל הטובות שבעולם? ולמה כשהוא סוף סוף משיג אותן - הוא לא מרגיש מסופק? הספה"ק מגלים לך: אתה מחפש את הפנימיות!

א
הנפש לא תמלא

השי"ת ברא בטבע האדם, שיש לו רצון ותשוקה להשיג כל הטובות שבעולם. משהתינוק נולד מיד רוצה הוא עוד ועוד. קודם הוא רוצה שינענעו אותו ולאחר מכן הוא רוצה ממתק, וכשהוא גדל הוא רוצה תאוות אחרות. כללו של דבר שהוא תמיד רוצה עוד. משהו בוער בתוכו להשיג. לכן הוא רודף אחר הקנאה התאווה והכבוד, כי בשטחיות נראה לו שככל שיתרבה וגבולו ויאסוף עוד ועוד רכוש והון וחמדה - ייטב לו.

אלא שכפי הנראה בחוש, הרי זה דמיון בעלמא. כי רואים במציאות אשר רוב האנשים אשר צברו רוב הון, אינם כלל בשלמות נפשית יותר משאר אנשים, ולא רואים ששבעה נפשם והגיעה למה שרצתה. ואף להיפך, רובם טרודים ודואגים עד שאין להם כלל זמן ליהנות מכל המעטמים והמעדנים שאספו אל קרבם, וכבר אמרו חז"ל "מרבה נכסים מרבה דאגה" (אבות פ"ב מ"ז), "איזהו עשיר השמח בחלקו" (אבות פ"ד מ"א).

ואמנם יש לנו להתבונן פשר הדבר: א. הרי האדם רדף וחתר להשיג מבוקש זה - קנאה תאווה או כבוד - ואם כן למה אינו שבע ונרגע בהשגתו? ב. ואם כן, מהי כן ההשתוקקות הלזו להרבות הון ושררה שנמצאת בטבע האדם, ומה טיבה? ג. כיצד ייתכן שהאדם ישמח בחלקו, אם בטבעו הוא רוצה עוד ועוד?

ב
אתה משתוקק לפנימיות

והנה, כאשר יעמיק ויתבונן האדם יראה שהרצון והתשוקה האמיתית שבו היא אל **סיפוק נפשי פנימי**, ואינו אל עצם **גוף הדבר** הנרצה לו. כי אף אחד אין לו רצון מיוחד להכניס דגים ובשר לתוך כריסו, אלא כדי שהדבר יתן לו סיפוק הנפש. וכן לגבי תאוות הממון והכבוד וכל עניני עולם הזה, בכל זה האדם חותר להשיג סיפוק נפשי. הרי שהאדם אינו רוצה כלל את גופי הדברים, אלא את הסיפוק שרוצה להשיג דרכם.

והעומק שבדבר הוא, שתשוקת האדם היא להתחברות אל הטוב האלקי שבכל דבר - אשר זהו סיפוק הנפש של יהודי. כי נשמתו הטהורה משתוקקת להשי"ת, אשר הוא ורק הוא ישביע נפשו צחצחות, ולכן עומק רצונו של אדם בעניני עולם הזה - אשר כולם חיות אלקית וניצוצות הקדושה - הוא כי שם יוכל להתחבר עם השי"ת. אלא שהאדם אינו מרגיש שמשתוקק אל הפנימיות, לכן מדמה שבשטחיותו וחיצוניותו של דבר פלוני או אלמוני ימצא כדי חיותו, ולכן מלביש רצונו והשתוקקותו בדברים אלו, עד שמדמה שכאשר יגיע דבר פלוני אל רשותו, בזה ימצא כדי סיפוק חיותו וימצא מרגוע לנפשו.

אך מכיון שהתשוקה היא בעצם אל החיות האלקית המלובשת בדבר, הרי שגם אחר שיביא את גוף הדבר אל רשותו לא ימצא כלל מרגוע לנפשו, כל עוד שלא התחבר אל הטוב שבו, כי הרי בהבאתו אל רשותו לא הביא אלא את **גוף** החפץ, ולא **רוחניותו**.

כי לא הרי דרכי קנין הרוחניות כקנין הגשמיות: בגשמיות שייכת מסירה ולקיחה אבל לא ברוחניות, וממילא בהבאתו אל רשותו עדיין לא זכה אל החיות האלקית, אשר אליה תאבה נפשו. ולכן לא יעלה ולא יוריד ריבוי וכמות החומריות כדי לספק את הנפש, אלא ההתחברות לחיות האלקית שבכל הונו ורכושו.

ג
המעדנים של יהודי

וכיצד אכן מתחברים עם החיות האלקית שבדבר?

יתבונן האדם בעומק עצם זה ויראה נפלאות, שכל הטובה הזאת שזכה בה, פנימיותה היא אור השי"ת, כי אין שום טובה בעולם שהיא טובה בפני עצמה, והכל הוא רק מצד אור אלוקותו המאיר בתוכם. וכמובא בספה"ק שכאשר האדם אוכל, ידע שהטעם שבמאכל הוא מצד הניצוץ הקדוש שבתוכה, והטעם הגשמי ממש הנה הוא הארה מאור ה' המאיר בתוך המאכל. וכן על דרך זה הוא בכל ענין, נוי ויופי, כח וגבורה, הכל כאשר לכל הם בעצם אופני גילוי של אור השי"ת, אלא שזהו ע"י מסכים ולבושים, ולכן מתגלים באופנים מגושמים - אמנם בעצם הכל הוא אור השי"ת. וממילא עיקר המשכת האדם צריך להיות אל עצם הטובה ולא אל לבושה החיצונית.

ויחשוב עוד, שכאשר רודף אחר רוב טובה לצבור ולאסוף, הנה בעצם רודף אחר הלבוש ולא אחר הדבר עצמו, ולכן לא ימצא בזה כדי סיפוקו כלל. ויבין שאת אור ה' צריך ליקח כמו שלוקחים אור ה', ולכן אם האדם שם עיונו על הגשמיות שבדבר הרי אכן לקח לעצמו את גשמיות הדבר, והרי גשמיות אין לו קיום. בגשמיות אין שום טעם, כי הגשם של העולם הוא בעצם מיסוד העפר שאין בו שום טעם, ולכן הנחש שיש לו שייכות רק אל הגשמיות שבעולם כתוב בו "ועפר תאכל כל ימי חייך" (בראשית ג, יד), ואינו מרגיש שום טעם בשום דבר. ולכן אם ח"ו נמשך האדם אחר חומריות הטובה, ואינו מסתכל על פנימיות טובתה, שהיא אור ה' אשר בקרבה, לא ימצא מרגוע לנפשו.

ואיתא בספה"ק דלזה מצינו "טוב פת חריבה ושלוה בה" (משלי יז, א), שאף כאשר אוכלים פת חריבה - אם אוכלים בעין טובה יורגש בפת טעם טוב ונפלא. כי כאשר יהודי אוכל סעודה פשוטה עם ישוב הדעת וכוונה זכה וברה, הרי מתגלה לו באופן נכון מאוד אור השי"ת שבמאכל, וממילא פועל עליו המאכל באופן נפלא ביותר, יותר ויותר ממה שמרגישים שאר בני אדם אף במעדני עולם. והרי לך שיהודי זה שאוכל פת חריבה, מתענג ושבע ושמח במאכלו יותר מכל בעלי התאוות שבעולם. כי הוא שבע ומתענג על האור האלקי!

ולעומת זה מצינו שכאשר אדם נמשך אחר תאוותו, על דרך משל שאוכל איזה מאכל למילוי תאוותו מה שאין בו שום צורך לחיות גופו ונפשו, הרי אחרי כמה רגעים הולך ממנו טוב טעם שהרגיש בדבר, ואינו נשאר בכלום ואף לא בשמחת הנפש. וכדאיתא בספה"ק שהיות וכל מאכלו היה למילוי תאוותו, הרי באופן זה כלל לא התחבר אל הנשמתא דחייא שבמאכל, ומיד מתרחקת הימנו ושוב אינו מרגיש כלום - אלא עפר ותו לא מידי.

כי אכן הטוב הנמשך בכל דבר הוא מצד אור השי"ת, וממילא הקיום מהדבר הוא כערך כמה התחבר האדם לאור השי"ת שבדבר, וכל כמה שהאדם שם עיונו יותר על חומריותו וגשמיותו, הרי הוא יותר מרוחק מאור ה' שבדבר, וממילא קנינו בדבר הוא באופן פחות יותר, שמקבל רק חיצוניות הדבר שהוא בחינת 'רע' שבדבר, ואינו כלי ל'טוב' שבכל דבר.

ד
להתעשר במקור העשירות

וכאשר האדם מכיר שעיקר הטובה היא הפנימיות - אור ה' אשר בקרבה, ולחיבור וסיפוק זה מכוונת תשוקתו, שוב לא ישתוקק ליותר ממה שיש לו, וכמבואר בספה"ק. שהרי כל העולם כולו מלא באור ה', והאדם רק צריך לאחוז באור השי"ת, יהיה באיזה אופן שיהיה, ואז יוטב לו ויזכה לכל בחינת הטוב בשלמות בלתי יחסר כל בו, ואיזה נפקא מינה לו באיזו כמות השפעה הוא אחוז באור ה'?! כי הנוגע בעץ החיים לא משנה באיזה מקום הוא אוחז - הרי הוא אחוז בעץ כולו, ואחוז בחיים. כמשל הפשוט שכשאדם מושיט יד לחבירו ואוחז בו הרי בעצם אוחז בכולו. ולכן בהתחברות אל אור ה' שבכל השפעה שהיא, אם מעט ואם רב, כבר אינו צריך השפעות רבות ושונות.

וזהו ענין "איזהו עשיר השמח בחלקו" - כי ע"י האחיזה באמיתיות "בחלקו" אשר שם הוא עיקר מקום אחיזתו, ממילא אחוז הוא בכולא ואינו חסר כלום. כי ברגע שהאדם אוחז בפנימיות הטובה שבעולם, שהוא השי"ת, הרי ממילא יש לו הכל, כי הוא יתברך שורה בכל לבושי הבריאה.

אבל זה שלא הכיר שיש חיים פנימיים בתוככי לבושי העולם ומדמה שחיצוניות הלבושים הן הם עצם הטובה, ומדמה שהדירה נאה זו הטוב בעצמותו, הכלים נאים ריבוי ממון וריבוי כבוד הן הם טובה בעצם, גוף הדבר הוא הטוב - הרי באמת אין זה "חלקו", אלא חיצוניות ולבושים, ואם כן רודף אחר חלק שאינו שייך אליו ומפריד עצמו מחלקו האמיתי, ולכן לא ישיג שמחה וסיפוק הנפש.

והעצה לזכות להכיר ולאחוז בפנימיות הטובה היא דביקות בתורה שהיא "כוללת כל הטובות שבעולם", כדברי הכתוב "כי לקח טוב נתתי לכם" (משלי ד, ב), כי התורה נותנת לאדם איך לאחוז באמיתיות פנימיות הטובה שבעולם. וזאת למה? כי התוה"ק היא החיות של כל הבריאה, כי "איסתכל באורייתא וברא עלמא" (זוה"ק תרומה קסא.), ואם כן בשעה שהאדם לומד תורה הקדושה הרי הוא מפשיט עצמו מחיצוניות הלבושים והמסכים שבעולם ודבק בנשמתא דחייא דכולא - אור השי"ת, והתורה נותנת לאדם אור והשגה להכיר שיש פנימיות וחיות אלקית בתוך כל לבושי הבריאה "עץ חיים היא למחזיקים" (משלי ג, יח). ולכן העוסק בתורה מחובר אל הטוב האמיתי שבעולם, וזוכה לשבוע בטוב ומסוגל להסתפק במועט, כנראה בחוש, כי כבר זוכה לפנימיות כל הטובות שבעולם.

מעובד מתוך שיחותיו של הגה"ח ר' בן ציון אפל שליט"א

דשפיה / כללי וחיצי קודש ממאורי החסידות

'לא יהיה בך א-ל זר' השי"ת לא יהיה זר בך

הרה"ק ר' ברוכ'ל ממעז'בוז זי"ע (בוצינא דנהורא, אמונה וכטחון)

'סיפוק כפיים' כיצד?

פייבל, כמו הרבה מהמתדפקים על דלתו של הרה"ק הזיידע משפאלע זי"ע, קל שבקלים ופחות שבפחותים, כמובן עד כמה שהאדם יראה לעינים.

הוא הגיע מהכפרים, התייחס לאיכרים מדור דורים, והיה מגושם וכבד גוף. יבולו היה דמאי, ונפסל היה לעדות, כמו עמי-הארצים שבימי חז"ל.

פייבל לא היה היחידי מן הזן שלו שהסתובבו בצל הרה"ק משפאלע זי"ע. שמו 'זיידע' לא ניתנה לו בכדי. הרה"ק היה ה'סבא' של כל בני הכפרים הללו. הוא קירב וחיזק את כל המון העם ועודד את רוחם שלא יפלו לבאר שחת.

"שוד ושבר" סיפק איוואן את כפיו באותו בוקר קריר בהגיעי לפתח בית התיפלה העירוני, "הכל נעלם, השרביטים, הפסלים והצלמים. כל מה שמכיל זהב נגנב!".

סטפן וסאשא גם הצטרפו אליו, גם הכומר פטרוס רתח מזעם "חייבים למצוא את הגנב ולהעמידו לדין!".

החיפושים המאומצים ארכו כמה ימים כשבסופם אותר הגנב עם גניבתו, במקום מגוריו שבקרבת בית התיפלה. פייבל הגנב נסחב באכזריות מביתו והובל לבית הכלא המקומי.

"אתה יודע איזה עוול עוללת?" בעט בו איוואן במשטמה, "אתה, יהודי מלוכלך, שלחת יד בנכסי הכנסייה שלנו!!!".

הכומר פטרוס קרב אליו בצעד מאיים "שמע פייבל, יש לך דרך אחת להיחלץ מהסבך הזה שהסתבכת בו." הוא השתופף כממתיק סוד, "או שתישרף חיים, או שתיענה להצעה שלי".

כאלו היו הגויים בכל הדורות, הם ששו לשמד יהודי ואפילו אם היהודי הוא מן הפחותים והגרועים. עיניהם נצצו בברק של שנאה ותאוות נקם, מתוך תקווה להמיר את דתו של יהודי, באשר הוא.

"פייבל, אתה ממילא גנב, ממילא חטאת ואלוקים שונא אותך." ניסה הכומר לשטוף את מוחו בדברי בלע, "תעבור לחיות אצלנו, וייטב לך".

פייבל החל להפוך בהצעתו של הכומר, הוא הרהר בדבריו ההגיוניים לכאורה.

לפתע עלתה בעיניו דמותו של רבו הרה"ק משפאלע זי"ע, הוא קם מלוא קומתו והסתכל בעיניו של הכומר ללא חת "מי שחשוד בגניבה וגזילה" שיבר את אזניו של הכומר, "לא חשוד על אמונה! אכן גנבתי כי הייתי צריך כסף כדי לאכול, אך את אמונתי לא אמיר אפילו אם יעברו עלי יסורים נוראים!".

פייבל הרים את קולו וצעק **"א גנב א גנב, אבער א איד וועל איך בלייבן!!!".**

כיכר העיר הייתה מלאה בהמון גויים משולהבים, וצעקות "מוות ליהודי, מוות לגנב" נשמעו מידי פעם.

הכומר ניגש אל פייבל הכבול בשלשלאות ברזל ואמר לו "פייבל, זו ההזדמנות האחרונה. אתה יכול עדיין להתחרט ולהשתמד, וחייך יהיו לך לשלל".

אך פייבל, בעמידה זקופה דחה את דבריו, "לא! כפי שאמרתי, אני מוכן גם למות על כבוד שמו יתברך, ובלבד שלא לכפור בו ח"ו. את הדת לא אמיר ובאמונה לא אכפור!".

עם תנועת ידו של הכומר ניגשו התליינים לפייבל, נטלו את שני ידיו, והכניסו אותם לתוך חבית זפת בוערת.

הידיים טבלו בזפת הרותחת, וצעקותיו של פייבל מילאו את כל כיכר העיר. פייבל סיפק את כף אל כף בהתלהבות וצעק "שמע ישראל", ועלתה נשמתו השמימה בקידוש ה'.

"זוהי סיפוק כפיים ראויה", גמר הרה"ק מרוז'ין זי"ע לספר לתלמידי סטרעליסק. התלמידים שלאחר הסתלקות רבם הרה"ק מסטרעליסק זי"ע עברו להסתופף בצל קדשו של הרה"ק מרוז'ין, והביאו עמם את ההתלהבות בתפילה כדרך סטרעליסק עם יגיעות חיצוניות ותנועות של סיפוק כפיים וכדומה. "סיפוק כפיים מתוך אש גדול והתלהבות..." מתוך בערת הנשמה לה' באהבה לוהטת.

מקור: מעשיהם של צדיקים

אנה אבקשך

שאלות והתלבטויות בעבודת השי"ת

אני לומד על ביטול ומתגאה בכך...

שאלה:

עתה בתקופה זו שנתעוררתי ללמוד בספרי חסידות, ב"ה התחלתי בהתחדשות הספה"ק "יושר דברי אמת", אך נחרדתי לגלות שמגיעות לי מחשבות של ישות וגאווה מעצם לימוד החסידות עצמו! מצאתי שאני מחשיב עצמי ל'בר דעת', מישהו שיודע ומבין מושגים בעבודת השי"ת, ובקיצור, "א גאנצער יש"... מה הפשט בזה ואיך יוצאים מזה?

תשובה:

הרי למדנו בתחילת הספה"ק 'יושר דברי אמת' (סימן ב), שממשיל את מידת הגאווה לאדם שנסע בעגלה ונרדם, והעגלון העלה את העגלה להר גבוה, ושם נתעורר האדם ושאל את העגלון איפה הם נמצאים עכשיו, וענהו העגלון שעל ההר, סירב האדם להאמין לו וטען בפניו שאינו רואה שום הר. אך כאשר התחילו לרדת מההר, אז כבר הבין שהיה בהר... והנמשל הוא שהאדם אינו חש אפילו שיש לו גאווה וישות, ורק כשמתחיל לרדת קצת אל השפלות, הוא מבין עד כמה היה שקוע בזה.

והנמשל לענייננו - כי הנה לך התועלת הראשונה שקיבלת מלימוד החסידות. שהרי מחשבות של ישות תמיד היו לך, מכל הבחינות והמובנים, אבל עכשיו אתה כבר מבחין ומרגיש בהן וזה נה מפריע לך.

ולעצם השאלה: קודם כל צריך לדעת שאין שום פלא וחרדה לגלות שמגיעות מחשבות של ישות וגאווה מעצם לימוד החסידות, **ולהיפך,** הפלא והחרדה היא איך אדם מתגאה כל כך, שהוא חושב שבקצת לימוד חסידות הוא כבר סיים את כל שלבי העבודה וכבר אינו אמור להתנסות ולהתגבר על נסיונות של גאווה וישות, אשר לשם כך נברא וזו כל תכליתו עלי אדמות כל שנותיו - לבטל ישותו ולהתאחד בהשי"ת (כמו שכתב ה'תניא' עד"ז לגבי מי שנחרד שיש לו הרהורי עבירה).

כי זאת צריך להבין, שמאז חטא עץ הדעת שנעשה עירוב טוב ורע, ומאז שאנו נושאים בתוכנו גם נפש בהמית שמעורבת טוב ורע, ואנו נושאים בנו זוהמת הנחש שכל כולה גאווה וישות כפרנית, אזי בכל דבר טוב שרק נעשה - הנפש הבהמית תתעורר מרבצה ותעלה מחשבות ישות כפרניות. זה דבר שאי אפשר ואין צורך להתחמק ממנו, כי התכלית והנחת רוח שיש להשי"ת מאדם ממוצע אינה מכך שיהיה 'צדיק' שאין לו נפש בהמית, אלא מכך שיהיה 'בינוני' שמכניע את נפש הבהמית. על כן הבה נזכור היטב שאנחנו מורכבים מנשמה אלקית ונפש בהמית, ואין לנו לחרוד על עצם הנטיות והמחשבות השפלות שעולות בקרבנו, אלא יש לנו לחרוד חרדה גדולה שלא להתפתות ולהיכנע עליהן.

מה שהאדם כן צריך לבחון את עצמו, זה מהי המטרה העיקרית שלו, ומה הן המחשבות המבלבלות של הנפש הבהמית. האם המטרה היא לפתח כאן אישיות של 'בר דעת' ו'בעל' מחשבה', וכן הלאה - כי אז זהו בבחינת "הלומד על מנת שיהיה רב". אבל אם המטרה שלו היא טהורה להתדבק בהשי"ת, רק שמגיעות גם מחשבות מבלבלות - זה בדיוק מה שנקרא 'פניות'. כלומר, זו לא עצם המטרה, אלא פניות שנוטות מן המטרה. ולשם כך נברא האדם, להיאבק באותן פניות במלחמה תמידית.

עתה יש לנו לברר: מלחמה תמידית זו, כיצד היא נעשית? כיצד נלחמים בפניות? צריך לדעת שבאופן כללי ההתעסקות במלחמה זו צריכה להיות 'נשמה'דיג'. מאי משמע 'נשמה'דיג'? לא להתעסק כל כך אם הפניות מופרכות או לא, והאם אתה אכן 'בר דעת' או שפל ונבזה, אלא לשנן עוד ועוד את האמת שהנשמה יודעת, את האמונה באחדות השי"ת שאין עוד מלבדו, ואין שום מציאות בעולם כלל מבלעדיו יתברך, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, ואתה אינך אלא ביטוי אלקי שנברא כדי לפרסם אלקותו יתברך. וכתוצאה מזה אתה מקבל הכנעה, בושת פנים, שפלות רוח, ביטול.

זוהי דרך המלחמה הכללית - אבל מפעם לפעם, כשעולות באדם מחשבות מיוחדות של גאווה אזי הוא כן צריך לברר אותן ולגלות את אפסיותן וטיפשותן (אך גם בזה צריך לדעת, שאם מלחמת המחשבות עולה על העצבים, אזי צריך פשוט להסיח את הדעת מכך. כי עבודת השי"ת עם עצבים זה תרתי דסתרי).

ולמשל: תעשה חשבון, עם מה בדיוק אתה בר דעת? עם זה שאתה מתגאה בענין שאתה נוהג בדיוק להיפך ממנו... שהרי לימוד החסידות כל כולו צועק ביטול שוב ושוב, ובזה אתה מתגאה?... וזה עוד נקרא 'בר דעת' ו'מבין'... וכי מה אתה 'מבין', להתנהג בדיוק הפוך ממה שלמדת... לקחת גילויים אלקיים נפלאים של גדלות אין סוף ברוך הוא כדי להגדיל את היתוש הקטן שלך... וכשתחשב גם את כל החטאים שלך, הרי מה כבר נשאר... ותוסיף לכך שגם עצם ענין זה שהבנת, הרי כמה מעט הבנת אותו למול רומו ועומקו עד אין חקר. והרי זה כילד קטן שקיבל 'עדש' קטן מאמו, וכבר מרגיש מלך העולם...

מצד שני אתה צריך להודות להשי"ת שנתן לך מח להבין ועזר לך לנצל זאת לדברים טובים, אך גם כתוצאה מהודיה זו תגיעה לשפלות והכנעה גדולה. כי אם קיבלת מח מהשי"ת הרי אין זה אלא שתחיה איתו. ואם זכית להבין אפס קצהו של רעיון אלקי - הרי התביעה ממך הרבה יותר ממי שלא הבין זאת (כמובא בחז"ל שתלמידי חכמים שגגותיהם כזדונות, ועיין אגרת הרמב"ן), ולכן כשאתה לא לומד או לא מתפלל או שקוע בתאוות עולם הזה - התביעה היא הרבה יותר גדולה.

מחשבות כאלו ואחרות יסייעו לברר את אפסיותן של מחשבות הישות לעת הצורך. אך כאמור, בכללות דרך המלחמה היא נשמה'דיג, היינו לשנן היטב את אמונת אחדותו יתברך שמו.

אולם כאן ישאל השואל: מה התועלת בללמוד חסידות? הרי לימוד החסידות מכריז מלחמה בגאווה וישות, וחסידים הומים וצועקים שאין עוד מלבדו, וכאן אתה אומר לי שבלימוד החסידות כמו בלימוד הנגלה, כהתם כן הכא, אפשר ליפול במלתעות הגאווה והישות. הייתכן? מה הרווחת? **והתשובה היא שיש הבדל:** בתורת הנגלה הלביש השי"ת את עצמו בלבוש שכלי, כך שכל מצות הלימוד היא הבנת השכל, וזה גורם שאדם עלול ללמוד כל התורה ולשכוח מנותנה השוכן בה רח"ל. ואף שאצל חסידים אכן הקפידו להזכיר במהלך הלימוד שלומדים תורת השי"ת, עדיין הבור פתוח רח"ל.

אבל לעומת זאת בתורת החסידות, הרי כל התוכן בנוי על אור השי"ת, הדביקות בו, הביטול אליו, ההתקדשות אליו, וכן הלאה והלאה, כך שהרבה יותר קל שלא לשכוחו אותו יתברך. ואין לך רגע אחד שאינך מדבר הימנו. וגם אם עולות בך מחשבות של ישות - הרי מצד שני עולות בך כל העת מחשבות של דביקות השי"ת, אשר זהו כל המדובר בספרי חסידות (ואין צריך לשלול אפילו שאי אפשר שלימוד החסידות יהיה סתם שטח נוסף לסבור סברות טובות וכדומה, אשר לא יעלה על הדעת לחלל את הקודש), ויכול אתה להתגבר בעז"ה.

ואחר הכל יש לציין **שתי עצות** ותרופות שלא ליפול בגאווה וישות בלימוד החסידות. **והעצה הראשונה היא:** להעמיד בחוזק ובבהירות שלימוד שאינו למעשה אינו שווה מאומה. ואז בוודאי תבוא לשפלות והכנעה גדולה, כי לב יודע מרת נפשו עד כמה גדול המרחק בין הידיעות למעשה. וכפי שהרחבנו לעיל.

והעצה השניה: לבקש רחמים מהשי"ת. ידוע שהבעש"ט הקדוש זי"ע אמר לתלמידיו לפני הסתלקותו, שלאחר פטירתו כשירצו להתקשר לרבי, אזי ישאלו אותו עצה על גאווה, ואם תהיה לו עצה ידעו שאין להתקשר אליו... כי רק אור השי"ת מלמעלה יכול להציל מגאווה. ולכן צריך לחדד אצלנו את גודל הבור שאנחנו נמצאים בו, אשר "אלמלא הקב"ה עוזרו לא יכול לו", ולא יעזרו לנו לצאת מזה שום עצות ותחבולות ואפילו שום לימוד חסידות, אלא רק כאשר השי"ת יעזרני מלמעלה. ועל זאת יתפלל כל חסיד, ויעמוד בחוסר אונים כנגד פני המלך, ויתחנן להשי"ת שברחמיו וחסדיו אשר לא תמו יעזור לו להינצל מגאווה. והאמת היא שעצם התפילה הזאת כבר מביאה יחוד ודביקות נפלאה, שהאדם מבין שהוא אינו כלום ורק השי"ת הוא הכל.

(ונסיים בכך שישנה תועלת נפלאה במחשבות הישות שמגיעות בלימוד החסידות! כי משמעותן היא שהשי"ת מזמין לך תיכף ומיד ללימוד - שתזכה לקיים את מה שלמדת, שתבטל את עצמך ותגלה אלקותו יתברך. שהרי כך זה הולך: אתה לומד חסידות, ופתאום מרגיש 'בר דעת', ומתחילה מלחמה בין הנשמה והנפשה הבהמית... אם כן נפלא מאוד. הרמב"ן אומר ש"כאשר תקום מן הספר תחפש באשר למדת אם יש בו דבר שתוכל לקיימו", והנה אתה אינך צריך לקום מן הספר, אלא תיכף ומיד אתה תופס את הסתירה בין הישות שלך ובין דברי הספר ומכריז: אין עוד מלבדו יתברך! והרי זו תכלית כל הספר! וכאמור, זה גם קל יותר, כי בספר מבואר היטב איך לעשות מלחמה זו).

יהודים רבים מתחננים גם הם לקבל את הגליון! להתרומת 500 גליונות בסך 350 ש"ח • 1000 גליונות בסך 600 ש"ח • 2000 גליונות בסך 1000 ש"ח • לתרומה חייג 05041-31519

אחראי ראשי של מערכת ההפצה: 05832-88350 | לתקון חלק הטוקרים בארה"ק להשיג הגליון: ירושלים ובית שמש חריש וטבריה בכל בתי מדרשנו | אזור רוממה בירושלים: 05271-81250 | בני ברק: רחוב סוקולוב 23 05276-19586 | מקוה 'וויזניץ' רח' רבינא 05341-90048 | חזון איש 8 05331-44147 | רחוב יחזקאל 4 (מערב ב"ב) קומה לדרת | ביה"ח 'מעייני הישועה' | ביתר: נבעה A העגיל רח' הבבא סאלי 13/8 05832-88350 | אלעד: ביהמ"ד ריזניץ "צמח צדיק" רחוב ר' יונתן בן עוזאל 24 / בביהמ"ד "קהילת החסידים" | מודיעין עילית: הופמאן רחוב רשב"י | אשדוד: רובע ז: ביהמ"ד קדל חסידים רח' בעל הנס 05485-91762